

Wolfgang Herrndorf

Leven met het pistool op tafel

Een Berlijns dagboek

Vertaald door
Pauline de Bok

Cossee
Amsterdam

Twee

11-3-2010 15:00

Zit in de tuin in de zon met Dostojevski, *De speler*. Mijn beste vriend Rolf Müller raadde me het boek aan toen ik me nog ergens tussen Enid Blyton en Karl May bevond. Toen ik het dan halverwege de twintig las, vond ik het veel zwakker dan de andere Dostojevski's. Nu ben ik zo enthousiast over de eerste acht zinnen dat ik niet door kan lezen. Het superelegante en indirecte informeren, het perfecte handwerk. Wie het heeft vertaald, staat er helaas niet bij. Kunstleer, destijds voor een koopje: zeven Russen voor de prijs van een.

Copyright WELTBILD

Met toestemming van de auteursrechthebbende

Productie: svS, Stuttgart

Printed in Austria

Dat is alles, en dat was allemaal belangrijker dan de vertaler. Terwijl ik lees, wanhopig gesnik uit het gebouw naast me. Het gevoel dat het iemand van onze afdeling kan zijn, iemand wiens gezicht ik ken uit de recreatiezaal, van het eten, is uiterst deprimerend.

Dan groeiende angst dat het X. zou kunnen zijn. Ik ga naar de afdeling om nieuwe thee te halen, kom de coassistente tegen

en vraag zo neutraal mogelijk (nadat ik erop had gewezen dat het snikken me stóorde bij het lezen) of het iemand van onze afdeling was. De coassistente ontkent en voegt eraan toe: 'X. is het in elk geval niet. Die is naar buiten gegaan.'

II-3-2010 20:00

's Avonds is het rustig. Wie wakker is kijkt in de recreatiezaal tv, over het programma wordt gestemd. Ik drink thee en lees. 'Raise High the Roof Beam, Carpenters'.³

II-3-2010 20:11

Iemand loopt steeds heen en weer. Dat is de treurigste.

12-3-2010 2:30

Zolpidem verminderd. Doe in bed yogaoefeningen terwijl ik denk aan het enige uur yoga dat ik zevenentwintig jaar geleden deed tijdens een projectweek op de middelbare school bij de moeder van Anja Kranz. Elk lichaamsdeel apart aanspreekbaar. Geconcentreerd ontspannen. Daarna weliswaar nog steeds slapeloos, maar ontspannen en zwaar als lood. Ons project destijds heette Week van de Gezondheid, en ik had me opgegeven omdat ik dacht dat B. eraan mee zou doen, die het bedacht had. Maar zij deed skiën, en ik leefde een week op groenten en leerde yoga.

12-3-2010 4:50

Wat doet mijn kamergenoot daar eigenlijk? Tandknarsen?

12-3-2010 5:00

Wakker. Opstaan. Buiten sneeuw. SNEEUW. Een dun, wit laagje op de tuin tussen de rode bakstenen gebouwen uit de tijd van keizer Wilhelm II. Ik werk in de recreatiezaal. Verder is er niemand wakker.

Moet voor de artsen stemmingsdagboek bijhouden, telkens om 8, 13, 19 uur checken: ben ik zeer vrolijk, vrolijk, gemiddeld, neerslachtig, erg neerslachtig? Tot nu toe doorlopend 'zeer vrolijk' en één doorgestreept 'vrolijk' vervangen door 'zeer vrolijk'. Aangezien de categorie 'uiterst eufor' ontbreekt, die ik op die dagen had moeten aankruisen, vermoed ik dat achter de term 'zeer vrolijk' een valstrik verborgen zit. Als ik consequent 'zeer vrolijk' aankruis, laten ze me nooit meer gaan. Daarom bij wijze van proef een kruisje bij 'vrolijk'. Maar toen besloten om eerlijk te antwoorden. Artsen zijn immers niet gek.

12-3-2010 6:46

In de recreatiezaal van neuropsychiatrie bevinden zich:

- 1 televisie
- 1 vhs-apparaat
- 7 vhs-banden (Blockbuster)
- 1 computer (Windows XP, geen internet)
- 17 boeken

Van *Smilla's gevoel voor sneeuw* via *Dikke Ikke* naar Tzvetan Todorov (*De nieuwe wereldwanorde. Overdenkingen van een Europeaan*), dat is precies zo bij elkaar gegrabbeld als je verwacht. Verrassing: *Frei erfunden* door Jochen Reinecke. Hé, Jochen! Jij ook hier!

12-3-2010 7:30

Ik werk aan drie passages, ga ontbijten en praat tegelijkertijd met verpleegkundigen en patiënten zonder ergens de draad kwijt te raken. Ook niet normaal.

Vijf mannen op de afdeling delen toilet en douche. Buiten mij zijn dat: mijn kamergenoot, de wandelaar, de keukenopru-

mer, de triller. Een van hen heeft blijkbaar een probleem met het wc-papier. Hij trekt nooit door, en elke keer als ik in de cabine kom, ligt er een patroon van (meestal ongebruikt) wc-papier op de vloer: geheime boodschappen uit een andere wereld.

Eén patiënt voldoet aan het Hollywood-cliché van de krankzinnige: slonzige kleren, futloze houding, verwarde haren. Nu zit ze onderuitgezakt op de bank en staart naar de tv, die uit staat, terwijl voor het raam grote vlokken vallen.

Jack Nicholson-momenten:

- de ballenmand in de psychiatrie, vooral de bijna bruine, versleten basketbal
- de discussie over het tv-programma
- de doucheruimte
- uitnodiging voor het kringgesprek
- uitnodiging voor pottenbakken en knutselen
- uitnodiging deel te nemen aan een uitje naar de stad (zie mezelf de bus al naar de haven sturen waar Max' boot ligt)

Wat ontbreekt: Mildred Ratched.⁴

12-3-2010 8:08

Iemand heeft de tv aangezet. De Hollywood-gekkkin kan het niet schelen. Ze kijkt er desondanks naar.

12-3-2010 10:00

Hele dag geschreven. Het bezoek komt, de afdelingsarts Dokter Een is bezorgd over mijn onverwoestbaar vrolijke affect. Hypomanie is het woord. Ze zou me graag langer hier houden, en dat is precies wat ik ook wil. Ik noem mijn redenen, de ruimte hier versus éénkamerhol thuis, fantastisch eten, rust, geconcentreerd werken en een tuin praktisch voor mij alleen; voeg eraan toe dat het net vakantie voor me is, dat ik het om diezelfde reden verspilling van belastinggeld vind, en heb met dit globale

oordeel blijkbaar haar diagnose hypomanie kunnen bevestigen. Vreemd advies: ze vinden mijn activisme een gevaarlijk symptoom, maar adviseren toch activiteit, omdat stilstand een terugkeer zou betekenen van iets wat nog erger is.

Voor het weekend verklaar ik me haastig bereid me met Zyprexa knock-out te laten slaan, mocht de manie terugkomen. Weekend gevreesd vanwege tekort aan artsen. Manie m'n reet.

12-3-2010 12:20

Ik mag nergens alleen heen. Met de coassistente bij bestralingstherapeute Dokter Twee foto's ophalen. Uit angst, die ik nog van de vorige keer voel ('U hebt daar een tweede haard, voor het geval u dat niet wist'), klamp ik me vast aan de arm van de coassistente. Uitslag na MRI nog steeds onduidelijk, Dokter Twee maakt een afspraak voor een PET-CT-scan, die ik zelf moeten betalen, er is sprake van 1000 euro. Mijn vraag of ik er volgend jaar nog ben, blijft onbeantwoord. Natuurlijk wil niemand foute prognoses geven, maar ze zegt geen ja en geen nee, zegt ook niet: 'Ik weet het niet' of 'Dat kun je niet weten', negeert de vraag gewoon, zodat ik er 's nachts weer eens druk mee ben om mezelf van drie maanden naar – laten we zeggen – dertig dagen omlaag te rekenen. Mijn latere vermoeden dat het juiste antwoord zou zijn geweest: 'Ik weet het niet, omdat ik inzake glioblastomen incompetent ben en mijn stralen op alles richt wat er tussen prostaat en frontaalkwab opduikt, daarom druk ik u ook een folder in de hand waarin wordt uitgelegd hoe u in die tijd met een maagsonde wordt gevoed', zal nog fout blijken te zijn.

Ook heeft Dokter Twee iets over zich wat niet helemaal onbetwonderenswaardig is, iets van een middeleeuwse wapenuitrusting. Ze doet me een balpen cadeau.

13-3-2010 10:07

Eerste bezoek thuis zonder begeleiding, de geruststellende aanblik van bekende voorwerpen. De wasmachine, die mijn ouders bij hun verblijf in mijn huis vernield dachten te hebben en die meerdere wasbeurten niet deed wat ze moest doen, doet het weer. Zomaar. Miele. De machine is nog door mijn oma gekocht, een wasmachine model 1968, dus uit een tijd dat er nog geen stap op de maan was gezet, Borussia Neunkirchen nog in de Bundesliga zat en het elektronische signaallampje nog niet was uitgevonden.

Het mechanische equivalent van het signaallampje is de overstroming van de vloer, die de eigenaar erop wijst dat het pluizenfilter vol is. Je moet het filter dan uitnemen en ontpluizen, ongeveer elke vijf jaar, wat betekent dat dit in het leven van de automaat zeven of acht keer is gebeurd, en ik herinner me hoe geroerd ik altijd was bij het ontpluizen: hoe de tijd vergaat. De machine werd nooit onderhouden en was nooit kapot. Het volledige opschrift luidt: MIELE AUTOMATIC W 429 S.

13-3-2010 10:12

Neurie al dagen ongemerkt 'Slangen, adders, staakt uw sissen, / Egels houdt uw stekels in, / Hazelwormen, hagedissen, / Weg van onze koningin.'⁵ Kende de tekst maar tot 'staakt uw sissen', moest googelen. Sinds mijn verblijf in het militair ziekenhuis speel ik op autorepeat twee cassettes, cassette 1: Dowland, Handford, Rosseter, Lawes, Monteverdi, Bach-koralen. Opgenomen door Calvin, mijn beste vriend uit mijn Neurenberger tijd, die met Holm⁶ het personage Desmond in *In Plüschgewittern* uitmaakt (zonder de louche zaken, die zijn verzonnen). Nu orkestmusicus in Christchurch, NZ. Al jaren niet gezien. Schreef de laatste keer tegen kerst, nodigde me zoals altijd uit om hem te bezoeken.

Weet niet hoe ik het hem moet zeggen. Waanzinnig gevoelige man, kan zelfs geen bloed zien.

Cassette 2, kant A: Campian, Marchant, Corkine, Dowland, Morley, Perrichon, Hume, Anne Boleyn. Kant B: Mendelssohn-Bartholdy, Zomernachtsdroom, door mijzelf opgenomen in de tijd dat ik verliefd was op A. Vijftien jaar gruwelijk liefdesverdriet om één vrouw, die ik in al die jaren sinds ik voor het eerst bij haar op bezoek ging, niet langer dan acht uur heb gezien. Nooit een foto van haar gehad. Honderden brieven geschreven, ontstellende brieven. Haar een keer opgezocht vlak voor mijn studie begon, om haar te tekenen: compleet mislukt. Zwartste dag van mijn leven. 's Avonds haar vader met zijn auto weggesleept, hij was gestrand en belde. Daarna in het huis overnacht, want al laat. Geen seconde geslapen, heen en weer geslingerd tussen hoop en verstand. De volgende dag beschamende bekentenis, met de hele razernij van mijn sociale incompetentie. Dan met 150 km/h terug naar Hamburg, over de bochtige provinciale wegen van de Holsteinische Schweiz, en ik herinner me nog precies hoe verbaasd ik was te merken dat auto's zijwaarts kunnen schuiven zoals schaatsers – en het gevoel in mijn maag. Dat je het daarna nog een kwart eeuw uithoudt in deze wereld, ook een prestatie.

Overigens ben ik totaal niet muzikaal. Dat Emma Kirkby fantastisch zingt, weet ik van Calvin. Geloof ook te kunnen horen dat ze fantastisch zingt, maar weet uit ervaring dat ik een redelijke muziekuitvoering niet van een goede kan onderscheiden. Eveneens zwak ontwikkelde zintuigen: smaak, geur. De rest is oké.

'Wir eilen mit schwachen, doch emsigen Schritten'.⁷

Uit mijn laatste brief aan Calvin, 27-12-2009: 'Mijn voorstelling van het leven was altijd die van een parabool: vanaf de geboorte met een lichte kromming tot het hoogtepunt stijgend,

dan met een even lichte kromming en steeds sneller omlaag vallend tot het eind. Waarbij dat hoogtepunt niet als het hoogtepunt van vitaliteit of iets dergelijks voorgesteld moet worden, maar slechts als geometrisch midden van het leven, als statistisch merkteken; en sinds ik dit statistische merkteken definitief overschreden heb en mezelf dag na dag en nacht na nacht op een dalende lijn met een sierlijke boog naar het graf zie roetsjen, is mijn toch al niet geringe thanatofobie nog eens naar heel andere dimensies gekatapulteerd. Omdat de psychologie zich, vanwege bewezen gegrondheid en realiteitsgehalte, niet op de behandeling van deze angst toelegt, heb ik de afgelopen maanden niet zonder succes zelfmedicatie op gang gebracht met salmiak-wodka.' Drie weken voor alles begint.

13-3-2010 10:20

Een paar minuten nadat ik over mijn wasmachine heb geschreven, stap ik in mijn badkamer in een plas. Het pluizenfilter is vol. Het is niet het enige toeval van de laatste dagen. De ontmoeting met X., het besluit met de jeugdroman verder te gaan, op de kop af zes jaar nadat ik ermee begonnen ben, vanochtend 'Blume von Tsingtao'⁸ gelezen, dat op de gekkenafdeling van de Charité speelt en louter zinnen bevat die ik in mijn waan ook moest zeggen, etc. De opeenstapeling van toevalligheden duidelijk het gevolg van een hyperwakkere toestand waarin alles precies met elkaar wordt vergeleken. Ik ken dat verder alleen uit periodes van sterke verliefdheid. Toch verwacht het me.

13-3-2010 11:00

Geef me een jaar, Lieve Heer, in wie ik niet geloof, en ik zal alles af krijgen. (gehuild)

13-3-2010 14:00

De uitsmijters of gasten in pak voor de BABALU houden champagneglazen op buikhoogte en kijken stomp richting Reinhardstraße. Dan gaat het mij toch verhoudingsgewijs goed.

13-3-2010 16:15

Na 'Blume von Tsingtao' ook 'Diesseits des Van-Allen-Gürtels' nog een keer nagelezen. Om te kijken of het überhaupt de moeite waard is. Kan ik het? Of is het beter dat ik een wereldreis maak? Maar ook dat verhaal is helemaal in orde, goed zelfs (en verrassend genoeg, behoorlijk precies wat ik wilde schrijven, terwijl ik boven de drukproeven steeds dacht: dat is nog geen 10 procent van wat het zou moeten zijn). Het is me een raadsel hoe ik daarmee in Klagenfurt van de ambachtelijk groteske en pathetische Tellkamp-tekst kon verliezen. Of ik ben nog steeds volslagen grootheidswaanzinnig en dit wordt een Helmut Krausser-dagboek (laat het me weten, hiernaast ligt nog Zyprexa) of -

14-3-2010 11:00

Doktersafpraak bij God, hij verschuilt zich achter de nom de plume Prof. Drie. Vlak voor zijn pensioen of eroverheen, tientallen jaren ervaring, werkt twaalf uur per dag, elke dag, schuift me er zondag op het spreekuur tussen. Wachtkamer vol met hersentumoren die zijn lof zingen. Inoperabele gliomen die hij heeft geopereerd, negen jaar geleden. De eerste arts die praat op een manier die me aanstaat: in cijfers, in procenten, in waarschijnlijkheid en mate van effectiviteit. Ook in mate van ineffectiviteit (bij 80 procent van de bestraalden was helemaal geen effect te zien, nul, alleen maar gevolgen na twee tot vier jaar). Dat hij überhaupt rekening houdt met de gevolgen op langere termijn: tot vanochtend wist ik niet zeker of ik er deze zomer

nog ben. Andere cijfers die ik niet kende: de tumor was acht centimeter groot, gegroeid in ca. zes maanden. Prof. Drie beveelt angiogeneseremmers (hypericine = sint-janskruid), apoptoseopwekkers (Resochine), EGFR-remmers aan, heeft het over een studie in Denver en een man die met hypericine werd genezen. Genezen? Is dat niet in tegenspraak met de wetenschap? Hij neemt de tijd, legt alles uit, geeft me ten afscheid een hand en trekt me in dezelfde beweging de spreekkamer uit: volgende patiënt.

In de metro buiten mezelf van geluk.

15-3-2010 12:00

Ontslag uit de psychiatrie, poliklinische nabehandeling. Adres van een psycholoog tot wie ik me zo nodig kan wenden. Ik weet zeker dat ik dat niet nodig heb, maar hou die inschatting liever voor me.

Thuis enthousiast mijn woning opruimen en anders inrichten, centimeterdikke lagen stof, zet de computer voor het raam en vraag me af waarom ik vijftien jaar in de donkere hoek heb gezeten. O ja: destijds schilderde ik nog. Daarbij had ik ook ander licht nodig.

16-3-2010 20:00

Bunnyshow. Fantastisch. Bunny's goed, gasten goed, geen dips, alles perfect. Informeer bij de anderen, die de show ook oké vonden, maar niet zó oké. Ben blijkbaar duidelijk minder kritisch dan anders, moet dus op mijn tellen blijven passen als ik me met Tellkamp meet om wie de grootste heeft.

De laatste dagen *Loslabern* van Goetz.⁹ Bizarre tekst over Tellkamps *De toren*, hij had nu eindelijk Thomas Mann begrepen, of in Tellkamp Thomas Mann gelezen of begrepen. Vermoed dat hij het ene noch het andere echt gelezen heeft, als hij

zelfs bij Kracht niet verder kwam dan het woord ‘mementalg’. Waarmee hij dus met de boekenbijlage op één lijn zat. Als je in Duitsland verhalen schrijft, kom je niet om Carver¹⁰ heen, adolescentie altijd Salinger, en bij een heel groot succes rukt het oude dubbelspan uit: ‘Uwe Johnson: alleen met Proust en Joyce te vergelijken.’ Maar het ergste wordt Thomas Mann altijd getroffen. Alles boven de zeshonderd pagina’s en over familie: Thomas Mann. Ja, precies, die heeft ooit die ene roman over een familie geschreven. Maatschappij komt ook voor. En? Ik kan me niet herinneren ooit een vergelijking met Mann gelezen te hebben die erop uit was degene op wie de vergelijking sloeg een ongelooflijk grandioze trukenspecialist te noemen. Sla me dood met het verzameld werk van Hans Carossa, maar ik denk dat de trukendoos bij Mann hoofdzaak was.

Vorig jaar heb ik *De Buddenbrooks* en *De toverberg* opnieuw gelezen in het kader van het project: ik heroverweeg mijn oordeel als twintigjarige. Daar viel in dit geval uitzonderlijk weinig te corrigeren, alleen de volgorde was anders: nu vond ik de *De Buddenbrooks* beter. Maar wat mij killt aan Mann en altijd gekilled heeft, zijn zijn formele trucs, die kleine hendel bijvoorbeeld, die hij in de tekst inbouwt om honderden pagina’s verder met één ruk en zin en woord hele personages, verhaallijnen en levensconcepten in de afgrond te laten verdwijnen, desillusiemachine uit de hel. En ik verwacht niet dat iemand dat precies zo doet of kan, desillusie is misschien ook niet ieders ding, hoewel ik niet weet hoe je zonder dat boven de driehonderd pagina’s uit kunt komen. Maar een merkbare, al is het geringe aandacht opbrengen voor de vorm en structuur – en er voor mijn part op stuklopen –, dat moet er toch minstens in zitten voordat je met de Mann-vergelijking op de proppen komt. En Tellkamp is er immers zelf over begonnen, in één adem met de Goethe-vlakschuurmachine, en als je dan deze – ja – familieroman leest:

hemel. Niets. Nada. Niet eens een poging tot iets. Dat hele gedoe om horloges en broodjes is nota bene het wezenlijke, de existentiële kern van deze verloederde taaldrek. Horloges en broodjes en meisjes had ik het liefst geschreven, maar zelfs het meisje, dé succesformule voor elk adolescentenverhaal hoe verprutst ook, lukt hem niet, zakt weg in het niets. De vliegtuigbouwer zakt weg in het niets. De familie die naar het Westen vertrekt, zakt weg in het niets. Wat je in het geval van deze emigranten tot een voelbaar niets zou hebben proberen uit te bouwen als het je ook maar een moeder kon schelen. Maar de familie wordt eerder niet opgevoerd en later niet gemist, en dat allemaal mag je nu vergelijken met een – sorry – tovenaars die Clawdia Chauchat 120 pagina's voor het eind in een bijzin uit de roman weggoocht om de ellende van haar niet-aanwezigheid, de liefdeswaan en het koortsachtige wachten op haar terugkeer gericht uit Hans Castorp en in het hoofd van de lezer te ranselen. En terwijl je nog vergeefs wacht op een levensteken van de aanbode, flikkert er een zwart-witfilm over de Eerste Wereldoorlog op het doek. Toen ik dat voor het eerst las, ging ik bijna dood.

Drie dingen die Tellkamp lukken: de onderwatertocht van de tank (waar hij gelukkig ook taalkundig dicht bij de B-film komt), de chirurgenscène ('De chirurg zet de haak' of zoiets), de toespraken voor de schrijversbond. Waarbij ik heel graag zou weten in hoeverre die nagevorst of zelf verzonnen zijn. Want, als zelf verzonnen: groots.

Aan het eind van de Bunnyshow een kompas gewonnen, 'showing direction of al-kaaba'. Het kompas verdeelt de omtrek in veertig secties van 9 graden, een begeleidend boekje geeft informatie over het kengetal van de betreffende standplaats op de wereldbol, waarmee de kibla te berekenen is. Moeilijk te zeggen of je met je lichaam zo precies daarheen kunt bidden. De vraag

vanaf hoeveel graden afwijking het gebed ongeldig wordt, blijft onbeantwoord. Vier komma vijf?

Bij het onderzoek voor de woestijnroman niettemin gevonden: 'Als een haas, een geit of een ander dier zich voor een bidende bewegen, blijft het gebed geldig. De rechtsgeleerden zijn het erover eens dat slechts drie wezens het gebed ongeldig maken: een volwassen vrouw, een zwarte hond en een ezel.' (Abd al-Aziz ibn Baz)

Ik heb inderdaad dringend een kompas nodig als ik 's nachts door Berlijn loop, er geen maan en geen sterren te zien zijn en ik niet weet of ik onderweg ben naar het oosten of het westen: ik ben ongelooflijk gedesoriënteerd. Van de NBI¹¹ naar mij thuis zijn het twee lange rechte straten die haaks op elkaar staan. Vorig jaar heb ik geprobeerd dat diagonaal in zuidwestelijke richting af te snijden, anderhalf uur later stond ik ten noorden van de NBI. Thema van de Bunnyshow overigens boekpresentatie Passig/Scholz: verirren.¹²

17-3-2010 12:45

Vier ratten op de stoep. Ze lopen niet weg als ik stil blijf staan, ze lopen niet weg als er dronken voorbijgangers langslopen. Ze lopen niet weg als ik dichterbij kom, als ik neerkniel en mijn hand uitsteek. Eentje snuffelt er aan mijn uitgestoken vinger en draaft terug naar haar huis: Torstraße 203.

17-3-2010 15:00

Laatste afspraak bij psychiatrie. Ja, het gaat goed met me, ja. Breng X. in de dagkliniek zoals beloofd *Nine Stories*.¹³

Beneden een tentoonstelling van de beeldhouwster Dorothea Buck, die psychoses onder andere als zoektocht naar het zelf beschouwt en die ze inhoudelijk als religieuze ervaringen begrepen wil zien. 'Zou het kunnen dat schizofrenen soms de echt

getalenteerde mensen van het christelijk geloof zijn? Welke kennis over de mens, over zijn afgronden, over zijn verlangen en religiositeit zou verloren gaan als schizofrenie niet bestond?' Zeker waar. Maar er zijn gewoon niet genoeg medicijnen voor iedereen.

18-3-2010 14:30

Eerste zomerse dag, de hele dag hoofdpijn. Drie dagen geen dierlijke eiwitten, vandaag sowieso niets gegeten, vanwege de PET-CT-scan. Kost 2000 euro: 'Betaal u contant of met card?' Het spijt me, kunnen ze me niet vooraf vertellen dat ik met plastic zakken vol geld naar de dokterspraktijk moet komen? Nu kan ik morgen weer terug om mijn uitslag te kopen. Eerste relatieve klotedag, vanwege de hoofdpijn. Om achten stopt C. me in bed. Maar ben niet hypochondrisch genoeg om het op iets anders dan op het weer te schuiven.

19-3-2010 6:50

Word vanzelf wakker om 6:50. Drieënzeventig kilo, zes tot zeven kilo minder dan normaal. Ziet er goed uit.

'Luister elfenkoningin ik / hoor de ochtendleeuwerik. // Dans, lieve Titania / 't Duister met mij achterna.'¹⁴